

NEWSLETTER BR. 3

CENTAR ZA ZAŠTITU POTROŠAČA CRNE GORE | DECEMBAR 2017

INFORMACIJE O PROJEKTU

NVO Centar za zaštitu potrošača (CEZAP), u saradnji sa Litvanskim Institutom za potrošače (LCI), od februara 2016. godine, sprovodi projekat „Jačanje kapaciteta potrošačkih NVO u Crnoj Gori u oblasti bezbjednosti i kvaliteta hrane“, koji je podržan od strane Delegacije EU u Crnoj Gori. Trajanje projekta -24 mjeseca. Rezultati koji se očekuju implementacijom projekta:

Povećanje institucionalnih kapaciteta potrošačkih organizacija, kao rezultat kreiranih metodologija i stečenog praktičnog iskustva u aktivnostima zaštite prava potrošača.

Veće učešće potrošačkih organizacija u procesu regulacije bezbjednosti i kvaliteta hrane u Crnoj Gori, kao rezultat sprovedenih mehanizama za praćenje i uspostavljanje javnog dijaloga sa vlastima kao i sprovođenjem dobre prakse EU u oblasti bezbjednosti i kvaliteta hrane.

ANALIZA OBMANJUJUĆIH REKLAMA

Očigledno je da reklame imaju veliki uticaj na potrošače, prilikom donošenja odluke o kupovini. Obmanjujuće oglašavanje može uticati na izbor potrošača, naročito pri kupovini prehrambenih proizvoda. U cilju postizanja većeg nivoa zdravstvene zaštite i dobrobiti potrošača u Crnoj Gori i efikasnog ostvarivanja njihovih socijalnih i ekonomskih prava, od ključnog je značaja informisanje i edukacija potrošača o ovoj oblasti.

Cilj ovog dokumenta jeste predstaviti osnovne odredbe Zakona o obmanjujućem oglašavanju Crne Gore i Evropske unije, korišćenjem praktičnih primjera dobijenih kroz istraživanja u pojedinim objektima prehrambenih proizvoda. Ovaj dokument je višestruko značajan, kako za potrošače, tako i za potrošačke organizacije.

Predmet istraživanja jesu deklaracije prehrambenih proizvoda, kako bi se utvrdilo da li njihov sadržaj odnosno izjave na samim proizvodima mogu imati negativan uticaj na potrošače, u smislu obmanjujućeg oglašavanja.

Istraživanje je vršeno u odnosu na određenu vrstu proizvoda odnosno ispitivanje sastava mlijeka i mliječnih proizvoda, u pogledu nutritivnih i zdravstvenih tvrdnji.

Istraživanje o informacijama predstavljenim na deklaracijama proizvoda obavljeno je na osnovu zakonodavnog okvira Evropske unije.

**Implementacija metodologije
za praćenje bezbjednosti i kv
aliteta hrane,na osnovu
testiranja prehrambenih pr
oizvoda-15 testiranih
uzoraka (na osnovu odabra
nih kriterijuma-pesticida
u povrću/voću, itd.)**

Testiranje proizvoda je veoma efikasan način praćenja djelovanja tržišta i zaštite interesa potrošača u zemljama članicama EU, već nekoliko decenija. U ovoj aktivnosti su testirani najizazovnjiji djelovi metodologije za praćenje, kreirani u okviru aktivnosti br. 1.2 U fazi pripreme dvodnevnog treninga o metodologiji za testiranje prehrambenih proizvoda i predstavljanje rezultata različitim učesnicima, održan je u Crnoj Gori.

Izveštaj o obavljenom laboratorijskom ispitivanju o sadržaju pesticida u voću i povrću Izrađena "Metodologija o uvođenju uporednog testiranja hrane u Crnoj Gori" čiji je autor g-din Bogomil Nikolov, ekspert iz potrošačke organizacije u Bugarskoj jedna od aktivnosti je ispitivanje sadržaja pesticida u voću i povrću.

U cilju obavljanja labaratorijskog ispitivanja o sadržaju pesticida u voću i povrću, uputili smo ponudu nadležnoj instituciji "Centru za ekotoksikološka ispitivanja". Ispitivanje je obavljeno na 10 uzoraka, sljedećih proizvoda:

- Paradajz (3 uzorka): flonicamid, malathion;
- Limun (2 uzorka): Imazalil, dimethoate, fenitrothion, malathion;
- Pomorandža: (2 uzorka): Imazalil, dimethoate, fenitrothion, malathion
- Paprika (3 uzorka): Chlorpyrifos, methomyl, formetanate, diafenthiuron, deltamethrin;

Stručno mišljenje "Centra za ekotoksikološka ispitivanje" - Ispitivani uzorci su u skladu sa "Pravilnikom o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje (Sl.list CG, br.21/15 I 44/15)", u pogledu sadržaja pesticida : Imazalil-a, Thiabendazole-a, Pyrimethanil-a, Chlorpyrifos-a, Chlorpyrifos- methyl-a, Pyriproxyfen-ai Lambda-Cyhalothrin-a. Testiranje proizvoda je veoma efikasan način praćenja djelovanja tržišta i zaštite interesa potrošača u zemljama članicama EU, već nekoliko decenija. U ovoj aktivnosti će biti testirani najizazovnjiji djelovi metodologije za praćenje, kreirani u okviru aktivnosti br. 1.2

Anketa na fejsbuku

Na facebook-u CEZAP-a je postavljen anonimni anketni upitnik za potrošače, čiji je cilj imati što bolji uvid o stanju u oblasti bezbjednosti i kvaliteta hrane. Upitnik je bio dostupan potrošačima mjesec dana, i učestvovalo je više od 100 potrošača iz čitave Crne Gore. Rezultate anketnog upitnika možete pogledati na našem web sajtu.

Pres konferencija

U EUIC održana je konferencija za medije povodom predstavljanja projekta “Jačanje kapaciteta potrošačkih NVO u oblasti bezbjednosti i kvaliteta hrane”.

O realizovanim i planiranim aktivnostima, u ime CEZAPA govorila je Irena Korać. Jelena Tomović je predstavila web platformu za prijavu problema potrošača u oblasti bezbjednosti hrane, dok je Olga Nikčević, predstavila ključne probleme u oblasti bezbjednosti u kvaliteta hrane.

Okrugli sto

Na okruglom stolu, kome se prisustvovali predstavnici Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede, Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Privredne komore, predstavljen je Vodič o saradnji organizacija za zaštitu potrošača sa državnim institucijama i biznis sektorom, u oblasti bezbjednosti i kvaliteta hrane.

Pripremljeni Vodič je preporučeni dokument, koji ima za cilj da služi kao praktičan priručnik nevladinim organizacijama, državnim institucijama i biznis sektoru, u implementaciji politika bezbjednosti i kvaliteta hrane u Crnoj Gori.

Vodič je pripremljen u skladu sa OECD Preporukama za edukaciju potrošača 2009. godine, EU Uredbom višegodišnjeg programa zaštite potrošača, za period 2014-2020. godine, kao i drugim EU međunarodnim dokumentima.

Preporuke imaju za cilj da ojačaju potrošačke organizacije u Crnoj Gori, kada je u pitanju ostvarivanje potrošačkih prava, u oblasti bezbjednosti hrane i direktno su povezane sa pregovaračkim poglavljima 12 (Bezbjednost hrane) i 28 (Zaštita potrošača i zdravlja).

Učesnici okruglog stola su posebno naglasili značaj saradnje potrošačkih organizacija i nadležnih institucija u ovoj oblasti, predlaganje određenih mjera za zaštitu zdravlja, bezbjednosti i ekonomskih interesa potrošača, a sve u cilju unaprijeđenja pravne zaštite, informisanja i obrazovanja, kao i za podizanje svijesti o značaju zaštite potrošača.

Javni događaji - 15 događaja u toku trajanja projekta

Cilje ovih događaja je izgraditi kapacitete potrošačkih NVO, u cilju organizovanja nacionalne javne kampanje o bezbjednosti i kvalitetu hrane, takođe je neophodno predstaviti priručnike i brošure o bezbjednosti i kvalitetu potrošačima Crne Gore.

Koncept aktivnosti mini bus (mobilni tim za bezbjednost i kvalitet hrane) će obilaziti različite lokacije u Crnoj Gori, u cilju podizanja svijesti o bezbjednosti i kvalitetu hrane. Ovaj koncept će omogućiti da se informacije o bezbjednosti i kvalitetu hrane prenesu ne samo u velikim gradovima, već i u manjim gradovima u Crnoj Gori. Koncept je pripremio LCI, koji će prenijeti svoja iskustva dobre prakse iz sličnih projekata u Litvaniji i u drugim zemljama EU.

Osobe uključene u društvene aktivnosti biće 3 ili više stručnjaka iz Centra za zaštitu potrošača Crne Gore. Planirano je održavanje 15 javnih događaja na različitim lokacijama širom Crne Gore, sjever, jug i centralna regija. Minibus će nositi sa strane vizuelnu društvenu kampanju, kako bi bila vidljiva. Akcioni plan društvene kampanje:

- Stručnjaci će pružiti informacije o bezbjednosti i kvalitetu hrane.

- Potrošači će biti angazovani u praktičnim vježbama vezanim za bezbjednost i kvalitet hrane (deklarisanje hrane, testiranje hrane, itd).

- Svaki potrošač, koji učestvuje u društvenim kampanjama će dobiti potrošačke priručnike o bezbjednosti hrane i instrukcije da ih koriste u zaštiti svojih prava, a za one najinformisanije pripremljene su i nagrade, u vidu promotivnih materijala

Publikacija je dio projekta „Jačanje kapaciteta potrošačkih organizacija u oblasti bezbjednosti i kvaliteta hrane u Crnoj Gori“ Sadržaj ovog newsletter-a predstavlja isključivo odgovornost Litvanskog Instituta za potrošače i Centra za zaštitu potrošača, što ni na koji način ne odražava stavove Evropske Unije.

VIJESTI I AKTUELNOSTI

Povjerenje potrošača u proizvode i trgovce u opadanju

Osiguravajuće društvo NFU Mutual u Velikoj Britaniji objavilo je studiju osmišljenu za testiranje povjerenja potrošača o različitim aspektima prehrambenog lanca. Glavni rezultat je pokazao da je povjerenje britanskih potrošača u opadanju u posljednjih pet godina. U sprovedenom istraživanju kojem je u bilo obuhvaceno više od 2.000 potrošača, jedna trećina (33%) izjavila je da imaju manje povjerenja u proizvode i trgovce nego prije pet godina. Više o izvještaju o prijevari u vezi sa hranom.

Hemikalije u prehrambenom lancu? Nikada nijesam čuo za to

Osim prirodnih hemikalija, koje se mogu naci u hrani, aditivi igraju važnu ulogu procesu proizvodnje i očuvanja hrane. Međutim, hemijske supstance takođe, mogu završiti u namirnicama, nenamjerno, na primjer iz pakovanja tj, ambalaže, u kojoj je proizvod upakovan, ako sadrži hemijske supstance. Kako se zaštititi? Više o ovome na .

Skandal u Evropi u vezi fipronilaujajima

Milioni jaja su povučeni sa policia iz supermarketa, širom EU, nakon što je otkriveno da su neka od jaja bila kontaminirana potencijalno štetnim insekticidom fipronilom. Prema izvještaju Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO), velike količine fipronila mogu imati opasne efekte na bubrege, jetru i štitnu žlijezdu. Više informacija na

This project is funded by the European Union

LIETUVOS
VARTOTOJŲ
INSTITUTAS

CEZAP
Centar za zaštitu potrošača Crne Gore
Centre for consumer protection Montenegro